

Dolors Monserdà, feminista

EL MIRADOR

Magí Camps

Dolors Monserdà va fer “una obra total”, va afirmar la professora M. Carme Mas i Morillas, perquè va ser novel·lista, poeta, dramaturga, articulista i assagista. Però també va ser, sobretot, feminista. Un feminisme que cal situar a les beceroles d'aquest corrent. Som a l'últim terç del segle XIX i Monserdà articula un feminisme vinculat al “sistema de gènere vigent: ser mare i dins la família”. Així ho va definir la historiadora Mary Nash al simposi que, amb motiu del centenari de la seva mort, va organitzar ahir l'Institut Català de les Dones, l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes, la càtedra Verdaguier (UVic) i la càtedra Maria Angels Anglada (UdG). L'historiador Albert Balcells el va definir de “feminisme catòlic catalanista”.

Nascuda al carrer de la Palla de Barcelona el 1845, les circumstàncies familiars van afavorir que Monserdà tingués llibres a l'abast gràcies a la impremta i la tertúlia cultural del seu pare, i una bona formació. També estudiava francès, un fet “exòtic i atrevit”, va apuntar Mas en la semblança que va fer al simposi. Comença a fer els seus primers escrits en castellà, fins que llegeix la poeta Maria Josepa Massanés i s'adona que ha d'escriure la seva poesia en català.

Però més enllà de l'obra literària, fonamental en un erm com era el de la cultura catalana, el seu perfil feminista, així es definia, va ser determinant. Com diu la comissària de l'any Monserdà, Marta Pessarrodona, sense dones

INSTITUT CATALÀ DE LES DONES

Dolors Monserdà va ser una figura pionera a la Catalunya del 1900

“Reivindicava una educació de qualitat, la igualtat laboral i la dignificació del treball femení”, diu Nash

com ella o les coetànies Francesca Bonnemaison –amb l'Institut de Cultura i Biblioteca Pública de la Dona– i Carme Karr –que va dirigir la revista *Feminal*–, “no existiríem”. Segons Nash, era un feminisme “social, maternal, de cultura política conservadora, que reivindicava una educació de qualitat, la igualtat laboral i la

dignificació del treball femení”.

La filòloga i escriptora M. Angels Cabré va glossar “el compromís femení, que s'ha revelat feminista”, d'aquelles tres intel·lectuals, “que van lluitar per una millor educació i protecció de les dones perquè poguessin contribuir a les millores socials de l'època”. Això va fer que convertissin Catalunya “en una societat emancipadora” perquè, a més, “una millor educació de les dones repercutia en una millor educació dels fills i filles”. Per la seva filiació catòlica i benestant, van defensar “un feminisme dintre d'un ordre”. Però un feminisme valent i necessari que va posar els fonaments de la nostra societat actual.●